ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
PRESIDENT OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ
ՊԱՐՈՆ ՆԻԿՈԼ ՓԱՇԻՆՅԱՆԻՆ

Մեծահա՛րգ պարոն Փաշինյան,

Տեղեկացնում ենք, որ Սահմանադրական դատարանը 2024 թվականի հունիսի 4-ի նիստում քննության է առել «2005 թվականի դեկտեմբերի 6-ին Ժնևում ստորագրված «Մտավոր սեփականության իրավունքների՝ առևտրին առնչվող հայեցակետերի մասին» համաձայնագիրը փոփոխող արձանագրությամբ ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Ձեզ է ուղարկվում Սահմանադրական դատարանի 04.06.2024 թ. ՍԴՈ-1731 որոշման պատճենը (առդիր՝ 5 էջ):

Հայտնում ենք, որ սույն գործով նիստը նախագահողը, Սահմանադրական դատարանի աշխատակարգի 62-րդ կետին համապատասխան, ՍԴՈ-1731 որոշման հրապարակումից հետո տեղեկացրել է, որ Սահմանադրական դատարանի դատավոր Ե. Խունդկարյանը ներկայացնելու է հատուկ կարծիք:

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

5 հունիսի 2024 թվականի
ՍԴՆ- 108

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲԱԺԻՆ
Մուտք թիվ 007/36645
«07» 06 2024 թ.

10, M. Baghramyan Ave., Yerevan, 0019. Tel.: (374.11) 58 81 30, E-mail: a.dilanyan@concourt.am.

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ

2005 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 6-ԻՆ ԺՆԵՎՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ «ՄՏԱՎՈՐ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ՝ ԱՌԵՎՏՐԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ՀԱՅԵՑԱԿԵՏԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԸ ՓՈՓՈԽՈՂ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան 4 հունիսի 2024 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Դ. Խաչատուրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Հ. Հովակիմյանի, Է. Շաթիրյանի, Ս. Սաֆարյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝ Էկոնոմիկայի նախարար Գ. Պապոյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2005 թվականի դեկտեմբերի 6-ին Ժնևում ստորագրված «Մտավոր սեփականության իրավունքների՝ առևտրին առնչվող հայեցակետերի մասին» համաձայնագիրը փոփոխող արձանագրությամբ ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2024 թվականի ապրիլի 4-ի N 476-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել «2005 թվականի դեկտեմբերի 6-ին Ժնևում ստորագրված «Մտավոր սեփականության իրավունքների՝ առևտրին առնչվող հայեցակետերի մասին» համա-

ձայնագիրը փոփոխող արձանագրության վավերացման մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ արձանագրությունում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2024 թվականի ապրիլի 15-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ արձանագրությունը, հետազոտելով սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Տ.**

1. «Մտավոր սեփականության իրավունքների՝ առևտրին առնչվող հայեցակետերի մասին» համաձայնագիրը փոփոխող արձանագրությունը (այսուհետ՝ Արձանագրություն) ստորագրվել է 2005 թվականի դեկտեմբերի 6-ին՝ Ժնևում՝ ստեղծված արտակարգ իրավիճակների վերացման նպատակով զարգացող և նվազ զարգացած երկրների համար թանկարժեք դեղորայքի հասանելիությունն ապահովելու նպատակով:

2. Համաձայն դիմումին կից ներկայացված Արձանագրության վավերացման նպատակահարմարության վերաբերյալ հիմնավորման՝ Արձանագրությունը լրացրել է «Մտավոր սեփականության իրավունքների՝ առևտրին առնչվող հայեցակետերի մասին» Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) համաձայնագիրը (ԹՐԻՓՍ համաձայնագիր) նոր՝ 31 bis հոդվածով և հավելվածով:

31 bis հոդվածի և ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի հավելվածի դրույթների կիրառումն իրավունք է տալիս դեղամիջոցների ոչ բավարար արտադրական հզորություն ունեցող ԱՀԿ անդամ երկրներին արտակարգ իրավիճակների դեպքում դիմել ԱՀԿ այլ անդամի՝ իր երկրին անհրաժեշտ քանակությամբ դեղորայք ապահովելու համար:

Արձանագրությունը նախատեսում է նաև հարկադիր լիցենզիայի հիման վրա արտադրված դեղորայքի արտահանման մեխանիզմ, որի առավելությունը տեղական արտադրողների կողմից արտոնագրված թանկարժեք դեղամիջոցի արտադրության իրականացումն է դրա կարիքն ունեցող երկրի համար:

ԱՀԿ Գլխավոր խորհրդի 2023 թվականի դեկտեմբերի 13-ի որոշմամբ Արձանագրությանն անդամ երկրների կողմից միանալու վերջնաժամկետ է սահմանված 2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

3. 2024 թվականի փետրվարի 26-ի դրությամբ Արձանագրությանը միացել է 111 պետություն:

4. Արձանագրությամբ արգելվում են Արձանագրության որևէ դրույթի առնչությամբ վերապահումները՝ առանց մյուս Անդամների համաձայնության:

5. Համաձայն Արձանագրության 1-ին պարբերության՝ Հայաստանի Հանրապետությունը պարտավորվում է Արձանագրության 4-րդ պարբերության համաձայն՝ Արձանագրությունն ուժի մեջ մտնելու պահից ԹՐԻՓՍ համաձայնագիրը փոփոխել Արձանագրության հավելվածում սահմանված կարգով՝ **31**-րդ հոդվածից հետո ավելացնելով **31bis** հոդվածը և **73**-րդ հոդվածից հետո ավելացնելով **ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի հավելվածը**:

Հիշյալ հավելվածն իր հերթին ունի **առդիր**, որով սահմանվում է դեղագործության ոլորտում արտադրական կարողությունների գնահատման կարգը, որի համաձայն՝ համարվում է, որ առավել թույլ զարգացած անդամ երկրները դեղագործության ոլորտում ունեն ոչ բավարար արտադրական կարողություններ կամ բացարձակապես չունեն այդպիսի կարողություններ, իսկ մյուս իրավասու Ներմուծող անդամների դեպքում տվյալ արտադրանքի համար արտադրական կարողությունների անբավարար լինելը կամ դրանց բացակայությունը կարող է սահմանվել հետևյալ եղանակներից որևէ մեկով. տվյալ անդամը սահմանել է, որ դեղագործության ոլորտում բացարձակապես չունի որևէ արտադրական կարողություն, կամ եթե անդամն այդ ոլորտում ունի որոշակի արտադրական կարողություն, ապա այն ուսումնասիրել է այդ կարողությունը և պարզել է, որ բացի պատենտագրատիրոջը պատկանող կամ նրա կողմից վերահսկվող կարողությունից՝ այն ներկայումս բավարար չէ իր կարիքները բավարարելու համար: Երբ սահմանվում է,

որ այդ կարողությունը դարձել է բավարար անդամի կարիքները բավարարելու համար, համակարգն այլևս չի կիրառվում:

6. Արձանագրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունը, ի հավելումն ԹՐԻՓՍ համաձայնագրով ստանձնած պարտավորությունների, ստանձնում է, մասնավորապես, ներքոնշյալ պարտավորությունները.

1) չվիճարկել ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի 31bis հոդվածի և ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի հավելվածի դրույթներին համապատասխան ձեռնարկված միջոցները՝ ՍԱԳՀ 1994-ի (Սակագների և առևտրի գլխավոր համաձայնագիր) XXIII հոդվածի 1-ին պարբերության «բ» և «գ» ենթապարբերություններին համապատասխան (հոդված 31bis, պարբերություն 4),

2) ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի 31bis հոդվածում և ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի հավելվածում սահմանված համակարգի (համակարգ) շրջանակներում ներմուծվող արտադրանքի՝ դրա ներմուծման հիմքում ընկած հանրային առողջապահության նպատակներով օգտագործումն ապահովելու համար, որպես իրավասու Ներմուծող անդամ՝ Հայաստանի Հանրապետության հնարավորության սահմաններում, Հայաստանի Հանրապետության վարչական կարողություններին և առևտրի շեղման ռիսկին համաչափորեն ձեռնարկել ողջամիտ միջոցներ այն արտադրանքի վերաարտահանումը կանխելու համար, որը համակարգի շրջանակներում փաստացի ներմուծվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածք (ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի հավելված, պարբերություն 3),

3) ապահովել իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների հասանելիությունն այն արտադրանքի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածք ներմուծումը կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում վաճառքը կանխելու համար, որոնք արտադրվել են համակարգի շրջանակներում և ուղարկվել են Հայաստանի Հանրապետության շուկա ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի հավելվածի դրույթների խախտմամբ՝ օգտագործելով այն միջոցները, որոնք ԹՐԻՓՍ համաձայնագրով պահանջվում է, որ արդեն իսկ հասանելի լինեն (ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի հավելված, պարբերություն 4),

4) ընդունել, որ ցանկալի է խրախուսել դեղագործական ոլորտում տեխնոլոգիաների փոխանցումը և կարողությունների զարգացումն այն խնդիրը վերացնելու

համար, որին բախվում են դեղագործության ոլորտում ոչ բավարար կամ բացարձակապես որևէ կարողություն չունեցող անդամները, և համագործակցել ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի 66.2-րդ հոդվածով, «ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի և հանրային առողջապահության մասին» հռչակագրի 7-րդ պարբերությամբ ամրագրված առաջադրանքը կատարելիս, ինչպես նաև ԹՐԻՓՍ-ի հարցերով խորհրդի ցանկացած այլ վերաբերելի առաջադրանք կատարելիս դեղագործության ոլորտում տեխնոլոգիաների փոխանցմանը և կարողությունների զարգացմանը հատուկ ուշադրություն դարձնելու հարցում (ԹՐԻՓՍ համաձայնագրի հավելված, պարբերություն 6):

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 2005 թվականի դեկտեմբերի 6-ին Ժնևում ստորագրված «Մտավոր սեփականության իրավունքների՝ առևտրին առնչվող հայեցակետերի մասին» համաձայնագիրը փոփոխող արձանագրությամբ ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ **Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ**

4 հունիսի 2024 թվականի
ՍԴՈ-1731